

Metsän sertifiointi kestävyyden todentajana

17.11.2015 Metsätieteen päivä

Maarit Sallinen

Metsänhoito- ja ympäristöpäällikkö

Tornator Oyj

Metsien sertifiointi Tornator Oyj:ssä

- **Missio:** Luomme kestävää hyvinvointia metsästä
 - Sertifiointi luonteva osa tätä
- **Aktiivinen toimija metsäsertifiointinnissa**
 - Mukana standardien kehitystyössä
- **Lähes 600 000 hehtaaria sertifioitu niin PEFC™:llä kuin FSC®:lläkin**
 - PEFC™ yhtiön alusta saakka
 - FSC® vuodesta 2014

Mitä on kestävyys?

- Kestävyys on käsitteenä laaja ja yleisesti ajatellaan sen kattavan *taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen kestävyiden ulottuvuudet*
- Vastuullisuus on käsitteenä laaja ja on yleisesti jaettu kolmeen osa-alueeseen; *taloudelliseen, sosiaaliseen ja ympäristövastuuseen*
- Vastuullinen puuntuotanto tarkoittaa sitä, että metsänhoito ja puunkorjuu täyttävät metsien kestävä käytön vaatimukset laissa säädettyä laajemmin
- Käsitteitä ymmärretään ja tulkitaan eri tavoin eri tahoilla ja eri aikoina

Mitä on kestävyys?

- Taloudellinen kestävyys
 - Pitkän aikavälin jatkuvuutta ja kannattavuutta
 - Useimmiten edellytys mm sosiaalisen kestävyiden toteutumiselle
- Sosiaalinen kestävyys
 - Muuttuva kokonaisuus, jonka keskeinen haaste ovat erilaiset arvot ja niiden huomioonottaminen päätöksenteossa
 - Hyvinvoinnin edellytysten siirtyminen sukupolvelta toiselle
- Ekologinen kestävyys
 - Biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien toimivuuden säilyttämistä
 - Ihmisen taloudellisen ja aineellisen toiminnan sopeuttamista pitkällä aikavälillä luonnon kestokykyyhin
- **Kaikkia näitä tarvitaan, jotta voidaan toimia pitkäaikaisesti!**

Mitä on metsäsertifiointi?

- Vapaaehtoinen keino osoittaa metsätalouden kestävyttä puun ja puutuotteiden ostajille sekä kuluttajille
- Laatujärjestelmä, jossa määritellään, miten työt tehdään ja mitä asioita otetaan huomioon
- Keino osoittaa puun olevan peräisin laillisista lähteistä ja vastuullisesti hoidetuista metsistä (alkuperänseurantajärjestelmä, CoC)
- Hyvä metsäsertifiointijärjestelmä:
 - Edellyttää kaikkien kestävyden eri osatekijöiden huomiointia metsätalouden harjoittamisessa
 - Perustuu kaikille avoimeen ja tasa-arvoiseen valmistelutyöhön
 - Valvotaan ulkopuolisen tahon toimesta
 - Tarkistetaan määräajoin

Miten kestävyys on huomioitu metsäsertifiointinnissa?

- Taloudellinen, sosiaalinen ja ekologinen kestävyys on järjestelmien perusta
 - painotukset vaihtelevat eri järjestelmien kesken

Miten *taloudellinen* kestävyys on huomioitu ja miten sitä todennetaan metsäsertifioinnissa?

– PEFC™

- Hakkuiden kestävyys: Metsien puusto säilytetään hiilinieluna (sis. alueellinen: viisivuotisjakson kestävä hakkuumäärä, mo: metsien uudistaminen)
- Metsävaratiedot/ -suunnitelma
- Metsänhoitotöiden laatu
- Juurikäävän torjunta
- Taimikoiden hoito

– FSC®

- Hakkuiden kestävyys: Hakuut eivät pitkällä aikavälillä ylitä metsän kestävää hakkuumahdollisuutta
- Metsävaratiedot/ -suunnitelma
- Metsien uudistaminen
- Taimikoiden hoito
- Markkinakelpoisen puuraaka-aineen tarkka hyödyntäminen

Miten *sosiaalinen* kestävyys on huomioitu ja miten sitä todennetaan metsäsertifioinnissa?

– PEFC™

- Työntekijöistä huolehtiminen
- Osaamisen varmistaminen ja ohjeistus työn toteuttajan ymmärtämällä kielellä
- Ulkomaalaisen työntekijän oikeudet Suomessa
- Urakanantajan velvollisuudet alihankkijoille (mm. tuotantokatkokset)
- Retkeilyreittien huomiointi
- Metsätietämyksen lisääminen lapsille ja nuorille
- Muinaismuistojen turvaaminen

– FSC®

- Työntekijöistä huolehtiminen
- Työntekijöiden ja urakoitsijoiden osaamisen varmistaminen
- Työmahdollisuuksien tarjoaminen
- Retkeilyreittien ja virkistysalueiden huomiointi
- Sidosryhmien kuuleminen
- Tietojen julkisuus
- Muinaismuistojen turvaaminen

Miten ekologinen kestävyys on huomioitu ja miten sitä todennetaan metsäsertifioinnissa?

– PEFC™

- Ympäristöselvitys tms ennen hakkuita
- Säästöpuut (5-10 min 10 cm) ja lahoppuut
- Vesistöjen suojavyöhykkeet 5-10 metriä
- Suojeltavat luontokohteet
- Suoluonnon monimuotoisuuden turvaaminen
- Soiden vaihettumisvyöhykkeet
- Luonnonhoidolliset poltot ja kulotus (kpl määrä)

– FSC®

- Ympäristöselvitys tms ennen hakkuita
- Säästöpuut (10 min 20 cm) ja lahoppuut
- Lehtipuuosuus
- Vesistöjen suojavyöhykkeet 10-15 metriä
- Suojeltavat luontokohteet
- Suoluonnon monimuotoisuuden turvaaminen
- Soiden vaihettumisvyöhykkeet
- Luonnonhoidolliset poltot ja kulotus (3% soveltuvista uudisaloista)

9

Miten ekologinen kestävyys on huomioitu ja miten sitä todennetaan metsäsertifioinnissa?

– PEFC™

- Uhanalaisten lajien turvaaminen (aineistot, toimintamalli)
- Muuntogeenisiä ei käytetä
- Luontaisten lajien käyttäminen, ei vieraita lajeja
- Kemikaalien käyttö Tukesin listauksen mukaan

– FSC®

- Uhanalaisten lajien turvaaminen (aineistot, myös alueellisesti uhanalaiset)
- Muuntogeenisiä ei käytetä
- Luontaisten lajien käyttäminen, vieraita lajeja sallitaan 3%
- Kiellettyjen kemikaalien lista
- Prosentuaalinen suojeluvelvoite (5% + 5% metsämaasta)
- Korkean suojeluarvon metsissä suojeluarvojen turvaaminen
- Metsäympäristössä tapahtuneiden muutosten seuranta ja raportointi

10

Miten metsävaratietoja hyödynnetään kestävyuden todentamisessa

- Erilaisia tietolähteitä ja sovelluksia voidaan käyttää kaikkien kestävyuden osa-alueiden toteuttamisessa ja todentamisessa, mm:
 - Kuviotiedot (sis puustotiedot, monimuotoisuustiedot, kasvupaikka jne)
 - Historiatiedot (toteutetut toimenpiteet)
 - Suojelualue- ja pohjavesialuetiedot (SYKE)
 - Eliölajit-aineisto
 - Maakuntakaavat, retkeilyreitit, virkistysalueet
 - Kasvillisuuden korkeusmalli, rinnevalvarjostus
 - Hakkuuteemat, mikrokuviot
 - Maanmittauslaitoksen vesimaskit
 - Museoviraston muinaismuistoaineisto
 - Mobiilisovellus työkohteiden välittämiseksi metsureille ja yrittäjille
 - Mobiilisovelluksen yksintyöskentelyominaisuus

Metsien sertifiointi kestävyuden todentajana

- Sertifiointijärjestelmät kattavat kaikki kestävyuden osa-alueet
 - Vaatimukset monelta osin samanlaisia
 - Menetelmät ja käytettävät paikkatietoaineistot käytännössä samoja
 - Todentamistavat saman tyyppisiä
 - Painotukset ja raportointivelvoitteet sekä niistä aiheutuvat kustannukset ja tuotonmenetykset vaihtelevat
- Sertifiointijärjestelmät päivittyvät muutamien vuosien välein – toiminnan kehittyminen
- Sertifiointijärjestelmillä on myös alkuperänseurantajärjestelmät
- Toimijat ja kuluttajat voivat valita järjestelmän tarpeidensa mukaan